

Sprawozdanie z realizacji Powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych za 2019 r.

Powiatowa strategia rozwiązywania problemów społecznych na lata 2014-2020 przyjęta w dniu 30.12.2013r. Uchwałą Nr XXXVII/168/13 Rady Powiatu Wieruszowskiego wskazuje na najważniejsze przedsięwzięcia, które w ramach swoich kompetencji Powiat musi wykonać. Opiera się na takich przesłankach jak:

- dokonanie wyboru obszarów i skupienie się na największych problemach w powiecie
- współdziałaniu różnych instytucji, organizacji pozarządowych w rozwiązywaniu problemów społecznych
- lepsze wykorzystanie instytucji już istniejących.

Mając powyższe na uwadze została określona MISJA Strategii: *Stworzenie zintegrowanego systemu wsparcia zapewniającego odpowiednie warunki do życia i rozwoju mieszkańców Powiatu Wieruszowskiego poprzez przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu.*

Do realizacji misji przyjęto następujące cele strategiczne:

- A) Zwiększenie wsparcia dla rodzin oraz zapewnienie odpowiedniej opieki nad rodziną.
- B) Promocja zatrudnienia, łagodzenie skutków bezrobocia oraz aktywizacja zawodowa.
- C) Tworzenie warunków umożliwiających osobom z niepełnosprawnością równoprawny udział we wszystkich sferach życia.

W celu zrealizowania celów strategicznych sprecyzowano cele operacyjne i przypisano im kierunki realizowanych działań. Tworzą one programy realizacyjne dla poszczególnych celów strategicznych.

W ramach celu strategicznego **A – Zwiększenie wsparcia dla rodzin oraz zapewnienie odpowiedniej opieki nad rodziną**, zostały określone następujące cele operacyjne:

- A1 – Pomoc rodzinom w wypełnianiu podstawowych funkcji.
- A2 – Rozwój rodzinnej pieczy zastępczej i systemu wsparcia dla młodzieży opuszczającej system pieczy zastępczej.
- A3 – Przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy w rodzinie.
- A4 – Poprawa jakości życia osób starszych.

W ramach celu strategicznego **B - Promocja zatrudnienia, łagodzenie skutków bezrobocia oraz aktywizacja zawodowa**, zostały określone następujące cele operacyjne:

- B1 – Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych.
- B2 – Promocja przedsiębiorczości.
- B3 - Współpraca z samorządami lokalnymi i organizacjami pozarządowymi na rzecz aktywizacji zawodowej.
- B4 - Opracowanie i realizacja projektów służących aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych.

W ramach celu strategicznego **C - Tworzenie warunków umożliwiających osobom z niepełnosprawnością równoprawny udział we wszystkich sferach życia**, zostały określone następujące cele operacyjne

- C1- Podniesienie poziomu świadomości społeczeństwa na temat osób z niepełnosprawnością, ich praw, potrzeb, możliwości, oraz wkładu we wszystkie sfery życia.
- C2 - Wyrównanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
- C3 - Tworzenie warunków do podniesienia kompetencji zawodowych, wzrostu zatrudnienia oraz wzmocnienie polityki równości szans osób z niepełnosprawnością na rynku pracy.
- C4 - Tworzenie warunków umożliwiających osobom z niepełnosprawnością dostęp do przestrzeni publicznej i uczestnictwa w życiu społecznym.

Sprawozdanie z realizacji powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych w 2019 roku zostało opracowane na podstawie kart informacyjnych do monitorowania strategii, które napłynęły od wielu instytucji, lokalnych samorządów i organizacji pozarządowych.

W ramach celu strategicznego **A – Zwiększenie wsparcia dla rodzin oraz zapewnienie odpowiedniej opieki nad rodziną** na terenie powiatu podejmowano szereg działań wpisujących się w Gminne Programy Wspierania Rodziny oraz Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej.

W przypadku celu operacyjnego A1 - **pomoc rodzinom w wypełnianiu podstawowych funkcji** realizowano zadania:

- promocja pozytywnego wizerunku rodziny oraz zdrowego stylu życia,
- rozwój wsparcia specjalistycznego dziecka, rodziny,
- prowadzenie projektów prorodzinnych,
- tworzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego i świetlic,
- wsparcie finansowe rodziny.

Do realizacji celu przystąpiło szereg różnych instytucji, w tym: gminy z terenu powiatu wierszowskiego, placówki oświatowe, instytucje pomocy społecznej, Komenda Powiatowa Policji w Wieruszowie (KPP), Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Wieruszowie (PPP), Miejski Ośrodek Profilaktyki Terapii Uzależnień i Współzależnienia w Wieruszowie (MOPTUiW), Powiatowe Centrum Medyczne w Wieruszowie (PCM) i Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Wieruszowie (PSSE).

Zadanie promocja pozytywnego wizerunku rodziny i zdrowego stylu życia w 2019 r. było realizowane poprzez:

- organizowanie imprez (m.in.: Rodzinny Dzień Dziecka, „Dzień Wiosny”, „Dzień Rodziny”, Rowerowy Rajd Rodzinny (gmina Sokolniki), Gminny Dzień Rodziny (gmina Sokolniki), Spacer po zdrowie – Seniorzy z kompasem po gminie Sokolniki), festynów na zakończenie wakacji i na zakończenie roku szkolnego, warsztatów profilaktycznych rekomendowanych przez PARPA dla uczniów szkół podstawowych (gmina Lututów), kolonii profilaktycznych dla dzieci (gmina Lututów),
- udział uczniów i nauczycieli w akcjach prozdrowotnych tj. m.in: „Bądźmy odpowiedzialni za zdrowie i życie”, programie edukacyjnym „Znamie! Znam je?”- popularyzacja wiedzy nt. profilaktyki i czynników”, akcji „Dzień Dawcy Szpiku!”, konkursie PSSE w Wieruszowie „Profilaktyka Aids i chorób przenoszonych drogą płciową”.

- MGOPS w Wieruszowie zrealizował 5 projektów socjalnych skierowanych do mieszkańców gminy Wieruszów tj. „Piknik profilaktyczny - rodzinnie, trzeźwo, bezpiecznie”, „Majówka na Prośnie”, „Dzień sąsiada”, „Warsztaty kulinarne”, „Spotkanie Świąteczno-Mikołajowe.

Szeroką działalność w w/w zakresie prowadziła PSSE w Wieruszowie, w tym w ramach obchodów Światowego Dnia Zdrowia „XIV Powiatowego Festiwalu Piosenki o Zdrowiu”. PPSE w Wieruszowie ogłaszał konkursy plastyczne dot. profilaktyki antynikotynowej i chorób płuc (3 konkursy), przeprowadził 2 spotkania edukacyjne dot. bezpieczeństwa podczas zimowego i letniego wypoczynku (zamieszczanie informacji w lokalnych mediach oraz organizowanie spotkań edukacyjnych dla dzieci i młodzieży w zakresie profilaktyki uzależnień, chorób zakaźnych, promowania racjonalnej diety i aktywności fizycznej, zasad udzielania I pomocy przedmedycznej). PSSE w Wieruszowie wskazała funkcjonowanie 2 Punktów informacyjno-edukacyjnych dla młodzieży szkół ponadpodstawowych obejmujących swym zakresem profilaktykę palenia papierosów tradycyjnych i elektronicznych.

Na terenie powiatu organizowano prelekcje, warsztaty. Część warsztatów PSSE zorganizowało we współpracy ze Starostwem Powiatowym w Wieruszowie. Podczas prelekcji poruszano kwestie związane z chorobami przenoszonymi drogą płciową, AIDS, omawiano zagrożenia wynikające z używania alkoholu, narkotyków, papierosów. Skupiono się również na sprawach związanych z prawidłowym, zdrowym odżywianiem się oraz dbałości o swoje zdrowie psychiczne. Uczniowie brali udział w spotkaniach edukujących w zakresie szeroko pojętego obszaru dbania o swoje zdrowie, w tym również bezpieczeństwa. Odbywały się spotkania z dietetykiem, ratownikiem medycznym, pielęgniarką, psychologami z PPP w Wieruszowie pracownikami stacji PSSE (spotkania dotyczyły tematyki zbilansowanej diety, aktywności fizycznej, konieczności nawodnienia organizmu, chorób przenoszonych drogą płciową, dopalaczy), funkcjonariuszami policji. W placówkach oświatowych na godzinach wychowawczych poruszano tematykę zdrowego odżywiania, profilaktyki uzależnień, w tym od dopalaczy.

W ramach promocji pozytywnego wizerunku rodziny prowadzono zajęcia edukacyjne o tematyce prorodzinnej: odpowiedzialne rodzicielstwo, funkcje rodziny, znaczenie prawidłowych postaw rodzicielskich.

Prowadzono działania promocyjne tj.:

- kolportaż ulotek o tematyce prorodzinnej,
- zamieszczanie informacji prozdrowotnych w lokalnych mediach, w tym w ramach profilaktyki Odry.

Realizacja programów i projektów na rzecz dziecka i rodziny. Podejmowano działania w ramach Gminnych Programów Wspierania Rodziny. Realizowano projekty skierowane dla dzieci i młodzieży w szkołach gminnych: „Znam swoją historię”, „Patroni Roku” – (Gmina Sokolniki). MGOPS w Wieruszowie zrealizował 6 projektów

socjalnych w ramach Organizowania Społeczności Lokalnej. Zrealizowano działania w ramach programów profilaktycznych, promujących pozytywny wizerunek rodziny i zdrowy styl życia tj.: „Czyste powietrze wokół nas”, „Bieg po zdrowie”, „Zadbaj o swoje płuca”, program profilaktyki nadwagi i otyłości pt.: „Trzymaj formę”, „ARS, czyli jak dbać o miłość?”, „Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS”, „Znamie! Znam je?”, „Podstępne WZW”. Uczniowie 8 szkół podstawowych z terenu powiatu wieruszowskiego uczestniczyli w Wojewódzkiej Kampanii Profilaktycznej „Dopalaczom mówimy STOP – wybieramy zdrowie”.

Rozwój wsparcia specjalistycznego dziecka i rodziny przejawiał się głównie poprzez świadczone poradnictwo specjalistyczne dla osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej z różnych przyczyn.

W środowisku poradnictwo świadczone było głównie przez:

- pracowników socjalnych zatrudnionych w ośrodkach pomocy społecznej na terenie powiatu,
- asystentów rodzinnych wspierających rodziny z dziećmi, którym z różnych względów zagraża rozpad, zatrudnianych w 7 ośrodkach pomocy społecznej (w tym asystent rodziny w gminie Lututów zatrudniony był przez okres 2 miesięcy).

Stacjonarne poradnictwo realizowane było głównie w:

- starostwie powiatowym oraz w urzędach gminy, również w ramach **nieodpłatnej pomocy prawnej**,
- ośrodkach pomocy społecznej,
- MOPTUiW w Wieruszowie poprzez m.in.: działania terapeutyczne z zakresu uzależnień i przemocy domowej (*poradnictwo przeprowadzano również w placówkach oświatowych z terenu gminy Wieruszów oraz w Zespole Szkół Centrum Kształcenia w Lututowie, Szkole Podstawowej przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Mieleszynie, Szkole podstawowej w Galewicach i Szkole podstawowej w Osieku*),
- PPP w Wieruszowie poprzez porady i konsultacje z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej, przeprowadzenie treningu umiejętności wychowawczych dla rodziców, terapii rodzin, wspieranie rodziców małych dzieci w ramach wczesnego wspomagania rozwoju dziecka – indywidualne konsultacje z psychologiem, logopedą, oligofrenopedagogiem, neurologopedą, surdopedagogiem, tyflopedagogiem, rehabilitantem i lekarzem, realizację rządowego programu „Za życiem” ,
- placówkach oświatowych poprzez wsparcie pedagogiczne i psychologiczne dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
- PCPR w Wieruszowie i działającym od 2006 r. przy Centrum **Punkcie Interwencji Kryzysowej**.

W 2019 r. w PIK udzielono 368 porad (wzrost liczby porad w stosunku do 2018 r., w 2018 r. udzielono 316 porad) z zakresu głównie kryzysu małżeństwa i rodziny. Liczba porad udzielonych osobom doznającym przemocy w ramach PIK i PCPR – 12 (porady psychologiczne). W roku sprawozdawczym prowadzono poradnictwo prawne -183 porady, psychologiczne – 133 porady i pracownika socjalnego – 52 porady.

Pracownicy instytucji pomocy społecznej pomagali rodzinom, w których występowały trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w załatwianiu spraw urzędowych, organizowali wsparcie materialne w postaci rzeczowej, współpracowali z kuratorami, wychowawcami, pedagogami szkolnymi, monitorowali funkcjonowanie rodziny po zakończeniu pracy z rodziną. GOPS w Sokolnikach zorganizował zajęcia percepcji wzrokowej i sprawności manualnej w formie warsztatów koralikowych podczas wakacji letnich oraz warsztaty umiejętności wychowawczych z psychologiem dla rodzin korzystających ze wsparcia asystenta rodziny. MGOPS w Wieruszowie prowadził porady psychologiczne dla 20 podopiecznych.

W ramach rozwoju wsparcia specjalistycznego dla dziecka i rodziny ważną rolę odegrał **Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Słupi pod Kępem**, ul. Katowicka 10, 63-604 Baranów. Ośrodek prowadzony jest przez Caritas Diecezji Kaliskiej. Powiat Wieruszowski w 2019 r. za kwotę 27.000,00 zł (rozliczono kwotę 26.998,27 zł) zlecił Caritas zadanie publiczne polegające na prowadzeniu ośrodka interwencji kryzysowej dla mieszkańców powiatu wieruszowskiego. Na podstawie umowy Powiatu Wieruszowskiego z Caritas Diecezji Kaliskiej w okresie od 1.01.2019 r. do 31.12.2019 r. zabezpieczono min. 5 miejsc noclegowych dla mieszkańców powiatu w kryzysie w w/w Ośrodku. Ośrodek, zgodnie z regulaminem zapewniał również poradnictwo specjalistyczne w zależności od potrzeb. W 2019 r. z pomocy Ośrodka skorzystało 9 osób.

W zakresie rozwoju wsparcia specjalistycznego dziecka i rodziny organizowano zajęcia pozalekcyjne, przy placówkach edukacyjnych funkcjonowały kółka zainteresowań i zajęcia dodatkowe rozwijające umiejętności ucznia (np.: kółko języka francuskiego, kółko historyczne, kółko dziennikarskie, kółko PCK, zajęcia medialne LO TV, zajęcia rekreacyjno-sportowe, edukacja czytelniczo-medialna). Biblioteki mieszczące się na terenie powiatu organizowały zajęcia wychowawczo-czytelnicze, konkursy, spotkania autorskie.

Ponadto organizowano i uczestniczono w:

- imprezach sportowych np.: turniejach piłki nożnej, siatkowej,
- warsztatach plastycznych, tanecznych.

Na terenie powiatu działały placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego i świetlice: 4 w Gminie Wieruszów, 1 świetlica opiekuńczo-wychowawcza na terenie Gminy Sokolniki, 4 świetlice wiejskie na terenie Gminy Łubnice w: Dziętkowicach, Łubnicach, Kolonii Dziętkowice i Wójcinie, 2 świetlice w Gminie Czastary, 4 świetlice szkolne w Lututowie oraz 1 świetlica z 3 filiami w Chróscinie, Mieleszynie i Żdżarach na terenie Gminy Bolesławiec. Na terenie placówek oświatowych, klubów sportowych oferowano usługi sportowo – rekreacyjne.

Wsparcie finansowe dziecka i rodziny realizowane było głównie przez OPS -y poprzez m.in.:

- ✓ wypłatę zasiłków zgodnie z ustawą o pomocy społecznej,
- ✓ świadczenia wychowawczego – Rodzina 500+,
- ✓ świadczenia w ramach Programu „Dobry Start”,
- ✓ stypendiów szkolnych/socjalnych,
- ✓ świadczeń rodzinnych i opiekuńczych,
- ✓ świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego,
- ✓ dofinansowanie do kolonii profilaktycznych dla dzieci,
- ✓ dożywianie,
- ✓ odpłatność za pobyt dzieci w rodzinie zastępczej,
- ✓ odpłatność za pobyt dzieci w Rodzinnym Domu Dziecka

Gminy z terenu powiatu kontynuowały realizację programu „Karta Dużej Rodziny”.

Ponadto w ramach realizacji celu strategicznego A część placówek oświatowych włączyła się w akcje charytatywne („Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy”, „Szlachetna paczka”).

Działania służące osiągnięciu celu operacyjnego A2 – **rozwój rodzinnej pieczy zastępczej i systemu wsparcia dla młodzieży opuszczającej system pieczy zastępczej** podejmowane były przez PCPR w Wieruszowie.

Polegały na:

- promocji rodzinnej pieczy zastępczej, która prowadzona była poprzez: kolportaż ulotek promujących rodzinne formy pieczy zastępczej, informacje w lokalnych mediach, rozesłanie do wszystkich Parafii Dekanatu Lututowskiego, Bolesławieckiego oraz Wieruszowskiego plakatów/ulotek informacyjnych nt.: rodzicielstwa zastępczego oraz prowadzeniu bieżącej działalności informacyjnej w siedzibie Centrum oraz w środowisku przez 2 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej,
- wsparciu specjalistycznym dla rodzin zastępczych poprzez:
 - organizację szkoleń dla rodzin zastępczych (2 szkolenia),
 - zapewnieniu wsparcia psychologicznego i pedagogicznego organizatora rodzinnej pieczy zastępczej (80 porad, w tym 62 porady pedagogiczne),
 - kierowaniu do Punktu Interwencji Kryzysowej w przypadku konieczności zapewnienia pomocy prawnej rodzinom zastępczym – 8 rodzin objętych pomocą,
 - wsparciu młodzieży opuszczającej system rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej poprzez opracowanie wspólnie z opiekunami usamodzielnienia i pełnoletnimi wychowankami pieczy zastępczej 6 indywidualnych programów usamodzielnienia.

Rodziny zastępcze oraz wychowankowie rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej uzyskiwali pomoc finansową, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej oraz ustawą o wpieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Objęci zostali również pomocą w ramach świadczenia wychowawczego 500+, programu „Dobry Start”.

- podnoszeniu jakości wsparcia rodzin zastępczych poprzez zatrudnianie 2 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, podnoszenie kwalifikacji kadry rodzinnej pieczy zastępczej, w 2019 r. kadra rodzinnej pieczy zastępczej (4 pracowników) wzięła udział w 2 szkoleniach i 2 konferencjach.

W zakresie rozwoju rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej, w tym współpracy z ośrodkami adopcyjnymi i asystentami rodzinnymi zawiązano:

- ✓ 5 rodzin zastępczych spokrewnionych,
- ✓ kontynuowały swą działalność 3 placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego,
- ✓ przeprowadzono 92 oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinach zastępczych.

Efektom pracy Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej w 2019 r. jest m.in.: powrót 2 dzieci do rodzin biologicznych, zaadoptowanie 1 dziecka przez rodzinę zastępczą, usamodzielnienie się 2 pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej.

W celu realizacji zadania tworzenie lokalnych programów rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej realizowano trzyletni Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2018-2020. Ponadto na 2020 r. Powiat Wieruszowski/PCPR w Wieruszowie zaplanował realizację projektu partnerskiego współfinansowanego ze środków EFS pn.: „**Centrum Usług środowiskowych – Razem łatwiej**”. W ramach w/w projektu zaplanowano realizację usług m.in.: dla dzieci w pieczy zastępczej oraz rodziców zastępczych. Usługi wsparcia pieczy zastępczej realizował będzie Powiat Wieruszowski/PCPR w Wieruszowie – partner wiodący, który będzie również koordynował projektem. W ramach usług wspierania pieczy zastępczej planuje się zrealizować 3 obozy terapeutyczne dla dzieci z pieczy zastępczej, rodziców zastępczych oraz korepetycje dla dzieci z pieczy zastępczej. W zakresie celu operacyjnego **A.3 – przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy w rodzinie** prowadzono:

- profilaktykę uzależnień, najszerszą działalność w w/w zakresie prowadził MOPTU i W w Wieruszowie, który m.in.:
 - ✓ prowadził zajęcia i spotkania o tematyce profilaktycznej w szkołach z gminy Wieruszów, w Zespole Szkół Centrum Kształcenia w Lututowie, w Szkole podstawowej przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Mieszkynie, Szkole podstawowej w Galewicach, Szkole podstawowej w Osieku (łącznie liczba uczniów biorących udział ok. 1200 i rodziców ok. 900 osób, 59 zajęć dla uczniów, 10 zajęć dla rodziców),
 - ✓ przeprowadził wśród 368 dzieci i młodzieży badania ankietowe dotyczące skali zażywanych środków psychoaktywnych przez dzieci i młodzież w wieku 12-16 lat,
 - ✓ przeprowadził dla 8 osób w wieku 14-21 lat odnotowanych przez szkołę w związku z używaniem alkoholu lub narkotyków profilaktyki wczesnej interwencji „FreD goes net”, chęć współpracy przy prowadzeniu programu zadeklarowało 5 szkół z powiatu wieruszowskiego oraz Sąd Rejonowy w Wieluniu.

Profilaktykę prowadziły również gminy, placówki oświatowe, KPP w Wieruszowie, PPP w Wieruszowie oraz instytucje pomocy społecznej (w siedzibach ośrodków oraz w terenie podczas przeprowadzania wywiadów środowiskowych przez pracowników socjalnych i w trakcie wizyt asystentów rodziny w domach podopiecznych). Gmina Sokolniki zorganizowała spotkania terapeutyczne ze wspólnotą AA i AL Anon. Realizatorzy Strategii w zakresie swoich kompetencji prowadzili działalność informacyjną, promującą zdrowy styl życia, zachęcali do udziału w programach profilaktycznych, realizowali lekcje profilaktyczne, spotkania profilaktyczno-edukacyjne dla rodziców, organizowali dla dzieci kolonie profilaktyczne. Szczególną uwagę w zakresie profilaktyki uzależnień zwrócono na uczniów szkół w różnym wieku. Uczniowie objęci byli wsparciem w ramach wskazanych programów profilaktycznych. Uczestniczyli w spotkaniach o tematyce m.in.: „Dopalacze jako groźne substancje chemiczne” (ZSP w Wieruszowie), „Nie palę jestem modny”, „Palenie to obciach”, „Zagrożenie e-papierosami”, „Nie biorę – jestem odpowiedzialny” – ZSO w Wieruszowie”, „Tytoń a choroby serca”, „Smak życia czyli debata o dopalaczach” – ZSCKR w Lututowie. Ponadto brali udział w spotkaniach z funkcjonariuszami policji m.in.: na temat profilaktyki uzależnień oraz zapobiegania i zwalczania demoralizacji wśród młodzieży oraz z terapeutą uzależnień m.in.; nt.: cyberprzemocy. Prowadzono zajęcia edukacyjne w zakresie mitów dotyczących przemocy, procedury niebieskiej karty, wpływu używek na organizm człowieka, skutków zdrowotnych spożywania napojów energetyzujących itp. MGOPS w Wieruszowie zrealizował projekty profilaktyczne: „W stronę rodziny”, na które składały się wydarzenia takie jak „Dzień sąsiada”, Piknik profilaktyczny – trzeźwo, zdrowo i sportowo”.

wsparcie specjalistyczne dla dzieci, w przypadku przemocy i uzależnień, działania w tym zakresie prowadzone były głównie przez instytucje pomocy społecznej, PPP w Wieruszowie, MOPTUiW w Wieruszowie.

MOPTU i W w Wieruszowie:

- ✓ świadczył terapię uzależnień i współuzależnienia, z której skorzystały 184 osoby,
- ✓ prowadził poradnię leczenia uzależnień od substancji psychoaktywnych tj. alkoholizm, narkomania, lekomania i innych oraz uzależnień behawioralnych dotyczących hazardu, internetu, pracoholizmu i innych,
- ✓ prowadził terapię współuzależnienia (3 grupy terapeutyczne dla łącznie 26 osób),
- ✓ prowadził 3 grupy warsztatowe dla 18 osób (uzależnionych i współuzależnionych) z gminy Wieruszów,
- ✓ prowadził Punkt Konsultacyjno – Informacyjny dla osób nadużywających środków psychoaktywnych, dla mieszkańców gminy Wieruszów (450 konsultacji),
- ✓ prowadził działalność konsultacyjną w ramach Punktu Konsultacyjnego ds. uzależnień dla mieszkańców gminy Sokolniki (dyżury 2 godziny w tygodniu, 6 konsultacji),
- ✓ przeprowadził 42 dyżury interwencyjno-wspierające, z których skorzystało 176 mieszkańców gminy Wieruszów,

- ✓ zorganizował warsztaty psychologiczne „Ja też potrafię” dla 24 dzieci i młodzieży z gminy Wieruszów,
- ✓ współpracował z grupą Anonimowych Alkoholików „Prosna”,
- ✓ w ramach współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Społecznych oraz Zespołem Interdyscyplinarnym przy MGOPS w Wieruszowie pracownik Ośrodka motywował osoby do podjęcia leczenia odwykowego (21 spotkań Grupy Roboczej Zespołu Interdyscyplinarnego, 22 spotkania z komisją GKRPA),
- ✓ prowadził **Centrum wsparcia psychologicznego dla osób z problemem przemocy w rodzinie**, w ramach Centrum prowadzone były oddziaływania psychologiczne zarówno w stosunku do osób doświadczających przemocy jak i w stosunku do sprawców przemocy, prowadzone były indywidualne sesje terapeutyczne (przeprowadzono 40 indywidualnych sesji terapeutycznych i 60 porad/konsultacji).

Wsparcie specjalistyczne w przypadku przemocy i uzależnień realizowane było m.in.: w ramach procedury „Niebieskie karty” przez KPP w Wieruszowie, instytucje pomocy społecznej (łącznie w powiecie założono **53 „NK”, w tym 44 „NK” przez Policję i 9 przez ośrodki pomocy społecznej.**

Ponadto w PCPR w Wieruszowie oraz działającym przy PCPR Punkcie Interwencji Kryzysowej świadczone było poradnictwo specjalistyczne psychologiczne, prawne, pracownika socjalnego. Udzielono 6 porad z zakresu problematyki uzależnień i współuzależnienia oraz 12 porad z zakresu przemocy domowej.

PPP w Wieruszowie prowadziła indywidualne konsultacje dla rodziców i nauczycieli z zakresu profilaktyki uzależnień (4 osoby), poradnictwo i konsultacje dla dzieci i młodzieży w placówkach edukacyjnych (15 osób), zajęcia warsztatowe dla uczniów („Rozwiązywanie konfliktu klasowego”, „Jak radzić sobie z trudnymi emocjami”, „Dojrzewanie społeczne i emocjonalne. Rozwiązywanie konfliktów”, „Metody konstruktywnego wyrażania emocji”, „Bezpieczeństwo w sieci”).

Realizowano gminne programy w zakresie profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom, w działaniach w ramach programów uczestniczyły dzieci i młodzież. Na terenie gmin funkcjonowały Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA), które włączały się w realizację w/w programów.

PCPR w Wieruszowie wśród ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu wieruszowskiego przeprowadziło rozeznanie w zakresie pozyskania osób chętnych (sprawców przemocy) do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym, celem przedłożenia zapotrzebowania na realizację programu do Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi. O sprawie informowania również Komendę Powiatową Policji w Wieruszowie, Prokuraturę Rejonową w Wieluniu, Sąd Rejonowy w Wieluniu. W związku z brakiem osób chętnych do udziału w programie zapotrzebowania na 2019 r. nie złożono.

Ponadto realizowano programy i projekty przeciwdziałania przemocy, w tym programy profilaktyczne tj.:

- „Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy na lata 2014-2020”, Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Wieruszowskim na lata 2017-2022, Gminne Programy Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Powiatowy Programu Zapobiegania Przestępczości, Porządku Publicznego i Bezpieczeństwa Obywateli na lata 2019 – 2023,
- Programy profilaktyczne dla uczniów szkół realizowane przez gminy, ośrodki pomocy społecznej. W ramach programów profilaktycznych np.: MGOPS w Wieruszowie zrealizował projekt „W stronę słońca”, GOPS w Sokolnikach konkurs plastyczny „Rodzina-trzymamy się razem”.

W obszarze podnoszenie kwalifikacji osób zajmujących się wsparciem osób zagrożonych/dotkniętych przemocą domową, uzależnieniem swoje kwalifikacje podnosili pracownicy instytucji pomocy społecznej (szkolenia w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie odbyli pracownicy PCPR w Wieruszowie, pracownicy 6 ośrodków pomocy społecznej z wyłączeniem GOPS w Bolesławcu) oraz funkcjonariusze KPP w Wieruszowie, pracownicy MOPTUiW w Wieruszowie, pedagodzy, nauczyciele części placówek edukacyjnych. Łącznie udział wzięto w 32 szkoleniach/konferencjach/warsztatach, koncertach profilaktycznych.

W zakresie osiągnięcia celu operacyjnego **A.4 - wsparcie osób starszych** działały: PCM w Wieruszowie, PCPR w Wieruszowie, ŚDS w Osieku z filią w Czastarach i Chróście, DPS w Chróście Wsi, gminy/ops-y, placówki oświatowe.

Działania polegały na:

- opiece nad osobami starszymi w ramach poradni specjalistycznych i na oddziałach szpitalnych na zasadach ogólnych, w Zakładzie Opiekuńczo – Leczniczym w Wieruszowie opieką objętych było 100 osób, w hospicjum domowym 25 osób, w dziale rehabilitacji – 198 osób.

- świadczeniu usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania osób starszych przez ośrodki pomocy społecznej (zadanie realizowane przez 6 spośród 7 OPS-ów, usług nie realizował - podobnie jak w roku ubiegłym GOPS w Czastarach), łącznie z usług opiekuńczych skorzystały 83 osoby, ops-y zatrudniały 36 opiekunek świadczących usługi opiekuńcze, w tym 6 opiekunek w ramach projektu CUS w powiecie wieruszowskim – gminy Wieruszów i Bolesławiec,
- zapewnianiu całodobowej opieki m.in.: starszym pensjonariuszom w Domu Pomocy Społecznej w Chróście Wsi (154 miejsca w DPS),
- świadczeniu poradnictwa m.in.: dla osób starszych, z niepełnosprawnością i ich rodzin w PCPR w Wieruszowie oraz przyznawanie w/w grupie osób dofinansowań ze środków PFRON, w zależności od potrzeb,
- prowadzeniu działalności integracyjno-kulturalno-aktywizującej osoby starsze (3 Kluby Seniora w Czastarach, Łubnicach i Sokolnikach, Uniwersytet III Wieku w Wieruszowie, Dom Pomocy Społecznej w Chróście – Wsi, Środowiskowy Dom Samopomocy w Osieku z filią w Czastarach i Chróście), w w/w zakresie działały również biblioteki m.in.: poprzez organizowanie spotkań dyskusyjnych, Polski Związek Emerytów i Rencistów Koło w Wieruszowie, GOPS w Sokolnikach poprzez organizację spotkań dla seniorów ze strażakiem, policjantem prawnikiem, dietetykiem. GOPS w Sokolnikach opracował Informator świadomego seniora.

Ważną rolę na terenie powiatu wieruszowskiego w kwestii opieki nad osobami starszymi/niesamodzielnymi odgrywał realizowany od 1 listopada 2017 r. przez Powiat Wieruszowski/PCPR w Wieruszowie, Gminę Wieruszów/MGOPS w Wieruszowie, Gminę Bolesławiec/GOPS w Bolesławcu, Gminę Lututów/MGOPS w Lututowie oraz organizacje pozarządowe – TPD OM w Wieruszowie i SI KOS w Wieruszowie projekt partnerki **Centrum Usług Społecznych w powiecie wieruszowskim**. Projekt jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020. Kwota pozyskana na realizację projektu **3.101.112,69 zł (całkowity koszt: 3.447.915,66 zł)**. PCPR w Wieruszowie koordynuje projekt. W 2019 r. kontynuował swą działalność uruchomiony w ramach projektu przez Gminę Lututów/MGOPS w Lututowie **Dzienny Dom Pomocy (DDP) w Hucie**. Jest to jedyny tego rodzaju Dom na terenie powiatu wieruszowskiego. Zapewnia 15 miejsc niesamodzielnym mieszkańcom gminy Lututów. W 2019 r. z usług Domu skorzystało 27 osób. W DDP świadczone są usługi opiekuńcze przez opiekuna domu, 3 opiekunów, ponadto podopieczni mogą liczyć na pomoc terapeuty zajęciowego, psychologa oraz masażysty. DDP zapewnia wyżywienie (śniadanie, obiad, podwieczorek), transport z miejsca zamieszkania do siedziby DDP.

Ponadto Gmina Bolesławiec/GOPS w Bolesławcu kontynuowała w ramach projektu świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania (zatrudniono w ciągu 2019 r. 3 opiekunki dla 8 osób), a Gmina Wieruszów/MGOPS w Wieruszowie dzięki pozyskanym środkom rozszerzyła usługi opiekuńcze zatrudniając w ramach projektu dodatkowo 3 opiekunki dla 6 osób). Usługi opiekuńcze świadczone były za częściową odpłatnością w przypadku przekroczenia kryterium dochodowego z ustawy o pomocy społecznej.

W ramach projektu PCPR w Wieruszowie zrealizowało grupowe poradnictwo specjalistyczne dla opiekunów faktycznych osób niesamodzielnich, z którego skorzystało 10 osób. Odbыл się kurs I pomocy przedmedycznej, szkolenie warsztatowe z psychologiem, szkolenie warsztatowe z pedagogiem.

W celu rozszerzenia usług społecznych dla osób niesamodzielnich Powiat Wieruszowski/PCPR w Wieruszowie złożył na konkurs w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020 kolejny projekt partnerski, o którym wspomniano już wyżej tj.: **Centrum Usług Środowiskowych – „Razem łatwiej”**. Projekt uzyskał dofinansowanie w wysokości **5.391.439,19 zł**, koszt całkowity projektu: **6.343.196,52 zł**. Planowany okres realizacji: 1.06.2020 r. - 31.05.2023 r. Grupa docelowa projektu to 156 osób, w tym 84 osób niesamodzielnich (osoby starsze, niepełnosprawne), 40 osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (dzieci z pieczy zastępczej) oraz 32 osób z otoczenia w/w grup docelowych tj. m.in.: rodzice zastępczy, opiekunowie osób starszych. Partnerzy projektu: Powiat Wieruszowski/PCPR w Wieruszowie – partner wiodący, który będzie koordynował projektem oraz realizował wsparcie dla dzieci z pieczy zastępczej oraz rodzin zastępczych (zadania: 3 obozy terapeutyczne dla dzieci z pieczy, rodziców zastępczych, korepetycje dla dzieci z pieczy zastępczej), Gmina Wieruszów/MGOPS w Wieruszowie, zadanie: sąsiedzkie usługi opiekuńcze, Gmina Lututów/MGOPS w Lututowie, zadanie: prowadzenie usług opiekuńczych w Dziennym Domu Pomocy (zwiększenie miejsc do 25), SI KOS, zadanie: prowadzenie mieszkalnictwa wspomaganego tj. zwiększenie liczby miejsc w mieszkaniach treningowych z 3 do 4 oraz miejsc w mieszkaniach wspieranych z 6 do 7, TPD OM w Wieruszowie, zadania:

prowadzenie usług asystenckich tj. zwiększenie liczby zatrudnionych asystentów z 10 do 11, utworzenie Klubu „Być Razem” z 25 miejscami. Klub działał będzie 80 godz. miesięcznie. Odbywać się w nim będą m.in.; zajęcia z arteterapii, poradnictwo specjalistyczne, organizowane będą zajęcia wyjazdowe: wypadki na basen, wycieczki. Klub mieścił się będzie w budynku WTZ w Wieruszowie, ul. Sportowa 7.

Reasumując stwierdza się, że w ramach **celu strategicznego A** na terenie powiatu promuje się pozytywny wizerunek rodziny i rozwija się poradnictwo specjalistyczne dla rodzin z problemami różnego rodzaju, dba się o bezpieczeństwo mieszkańców prowadząc profilaktykę w zakresie uzależnień i przemocy. W 2019 r. podobnie jak w roku poprzednim Powiat Wieruszowski zabezpieczył schronienie dla mieszkańców powiatu wieruszowskiego w kryzysie w Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Słupi pod Kępem w ramach umowy o powierzenie realizacji zadania publicznego, zgodnie z ustawą z dn. 24.04.2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. W 7 ośrodkach pomocy społecznej zatrudniano asystenta rodziny. PCPR w Wieruszowie prowadził działania na rzecz rodzicielstwa zastępczego zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9.06.2011r. Na terenie powiatu wieruszowskiego w 2019 r. funkcjonowały **3 placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego**, w których umieszczonych było łącznie 28 dzieci. Placówki prowadzone są przez Fundację „Happy Kids” z Łodzi. Na utrzymanie placówek Powiat przeznaczył kwotę 734.096,21 zł (tj. na placówkę w Lubczynie 244.455,04 zł (7 miejsc), na placówkę w Sokolnikach 236.654,08 zł (8 miejsc), na placówkę w Czastarach 252.987,09 zł (8 miejsc).

Niestety pomimo wielu działań zachęcających do rodzicielstwa zastępczego obserwuje się nadal brak zainteresowania zawodowym rodzicielstwem. Rozwoju wymaga wsparcie dla usamodzielniających się wychowanków opuszczających rodziną i instytucjonalną pieczę zastępczą. Dla wychowanków brak jest mieszkań chronionych, co utrudnia im usamodzielnienie.

Odpowiedzią na rozszerzenie usług społecznych wspierających osoby niesamodzielne, zagrożone wykluczeniem społecznym oprócz realizowanego już projektu partnerskiego tj. Centrum Usług Społecznych w powiecie wieruszowskim jest przewidziany do realizacji w 2020 r. projekt partnerski Centrum Usług Środowiskowych – „Razem łatwiej”.

W ramach celu strategicznego **B – Promocja zatrudnienia, łagodzenie skutków bezrobocia oraz aktywizacja zawodowa** Powiatowy Urząd Pracy w Wieruszowie (PUP) aktywizował osoby bezrobotne i poszukujące pracy poprzez pośrednictwo pracy oraz organizację usług i instrumentów rynku pracy.

Beneficjenci urzędu:

- korzystali z poradnictwa zawodowego (375 osób), informacji zawodowej (131 osób, w tym 4 osoby z niepełnosprawnością), poradnictwa zawodowego indywidualnego (343 osoby, w tym 11 osób z niepełnosprawnością), poradnictwa zawodowego grupowego (60 osób, w tym 1 osoba z niepełnosprawnością),
- byli kierowani na: staże (240 osób, w tym 8 osób z niepełnosprawnością), w tym otrzymały bon stażowy (2 osoby), prace interwencyjne (35 osób, w tym 3 osoby z niepełnosprawnością, wsparcie finansowe dla 29 podmiotów), roboty publiczne (3 osoby, wsparcie finansowe dla 6 podmiotów gospodarczych), szkolenia, w tym w ramach bonu szkoleniowego (16 osób, w tym 13 w ramach bonu szkoleniowego), prace społecznie-użyteczne (21 osób, w tym 3 osoby z niepełnosprawnością, zadanie realizowane na podstawie porozumienia zawartego między Starostą a Gminą, na rzecz której prace są wykonywane), wsparciem objęto łącznie 315 osób, w tym 13 osób z niepełnosprawnością, ponadto 32 osoby z niepełnosprawnością podjęły zatrudnienie niesubsydiowane, a 14 osób subsydiowane,
- otrzymali bony na zasiedlenie (39 osób), bon zatrudnieniowy (1 osoba).

Ponadto w ramach działalności PUP:

- zrefundowano stanowiska pracy (38 osób), koszty wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy (38 osób, 20 podmiotów gospodarczych),
- przekazano środki finansowe na rozpoczęcie działalności gospodarczej (74 osoby),
- zrefundowano koszty wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy (20 podmiotów gospodarczych),
- realizowano projekty współfinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach następujących Programów: **Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020** w wyniku, których utworzono łącznie 262 miejsca pracy na kwotę łączną 2.148.584,27 zł, ponadto ze środków Funduszu Pracy oraz z Rezerwy Ministra utworzono łącznie 201 miejsc pracy na kwotę łączną 1.066.986,23 zł,

- dofinansowano w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego 143 szkolenia/kursy 3 egzaminy zawodowe, 7 badań lekarskich,
- zorganizowano 4 giełdy pracy, w ramach inicjowania oraz organizowania kontaktów osób bezrobotnych z pracodawcami. Z powyższej formy wsparcia skorzystały w ciągu roku 22 osoby.

Na realizację zadań PUP w Wieruszowie uzyskiwał środki finansowe z różnych źródeł tj.: z : Funduszu Pracy, Regionalnego Programu Operacyjnego 2014-2020 (środki EFS), Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 (środki EFS).

PUP promował świadczone przez siebie usługi poprzez: ulotki informacyjne, informacje zamieszczane na stronie internetowej PUP, tablicy multimedialnej w siedzibie urzędu oraz w lokalnych mediach.

Reasumując stwierdza się, że w ramach **celu strategicznego B** na terenie powiatu prowadzi się różnorodne działania w kierunku łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej bezrobotnych mieszkańców, na które pozyskuje dodatkowe środki m.in.: z Europejskiego Funduszu Społecznego. Aktywizowane są także osoby z niepełnosprawnością, które wymagają szczególnej pomocy w usamodzielnieniu zawodowym.

W ramach celu strategicznego **C - Tworzenie warunków umożliwiających osobom z niepełnosprawnością równoprawny udział we wszystkich sferach życia** działały głównie: PCPR w Wieruszowie, gminy, PPP w Wieruszowie, placówki oświatowe oraz ŚDS w Osieku z filią w Czastarach i Chróscinie, DPS w Chróscinie Wsi, organizacje pozarządowe, tj. TPD OM w Wieruszowie, SIKOS, Stowarzyszenie Integracyjne Rodzina w Lututowie.

W zakresie celu operacyjnego **C1- podniesienie poziomu świadomości społeczeństwa na temat osób z niepełnosprawnością, ich praw, potrzeb, możliwości, oraz wkładu we wszystkie sfery życia** rozwijano działalność informacyjno-szkoleniową dla osób z niepełnosprawnością i ich otoczenia oraz dla osób pracujących z osobami z niepełnosprawnością poprzez organizację i udział w/w osób w:

- szkoleniach (konsultacje dla rodziców osób z niepełnosprawnością nt.: „CUS w powiecie wieruszowskim w kontekście zadań asystenckich w miejscu zamieszkania dla osób niepełnosprawnych”, szkolenia dla osób niepełnosprawnych w ramach projektu: „Pokonaj wykluczenie”), spotkaniach informacyjnych (spotkania organizowane m.in. w: DPS Chróscin Wieś, ŚDS w Osieku z filią w Czastarach i Chróscinie), spotkaniach o tematyce: prawnej, psychologiczno-pedagogicznej, medycznej, kwestiach zatrudniania osób z niepełnosprawnością, mieszkalnictwa chronionego i treningowego organizowanych przez stowarzyszenia TPD OM w Wieruszowie, SI KOS, Stowarzyszenie Integracyjne Rodzina),
- pogadankach.

Gmina Sokolniki wzięła udział w ogólnopolskiej akcji „Polska na niebiesko”. Akcja ma na celu m.in.: zwiększenie wiedzy nt. autyzmu, osób chorych na autyzm.

Ponadto prowadzono promocję umiejętności osób z niepełnosprawnością poprzez:

- organizację różnorodnych imprez kulturalno-artystyczno-sportowych (m.in.: festyny, spotkania z okazji Świąt, imprezy kulturalne z okazji karnawału, imprezy integracyjne m.in.: Święto dyni, „Andrzejki”, Megadyskoteka, „Twórczość-Terapia-Sukces”, IV Ogólnopolski Integracyjny Bieg Uliczny, zawody sportowe, wystawy prac artystycznych, wyjazdy na basen, organizacja wycieczek turystycznych),
- organizację w gminie Sokolniki bezpłatnych warsztatów wokalnych dla niepełnosprawnej mieszkanki gminy,
- umożliwianie występów wokalnych osobom z niepełnosprawnością na imprezach kulturalnych organizowanych przez gminne ośrodki kultury,
- umieszczanie informacji promujących dokonania osób z niepełnosprawnością na stronach internetowych oraz w prasie,
- wspieranie działalności Szkoły Podstawowej Specjalnej w Tyblach m.in.: poprzez udostępnienie w GOKSiT w Sokolnikach miejsca na wystawę wielkanocną i bożonarodzeniową uczniów szkoły.

Pracownicy PCPR w Wieruszowie, DPS Chróscin Wieś, ŚDS w Osieku z filią w Czastarach i Chróscinie, TPD OM w Wieruszowie, SIKOS w Wieruszowie brali udział w różnorodnych szkoleniach (m.in.: nt. programów PFRON „Stabilne zatrudnienie”, „Wyrównywanie Różnic Między Regionami III”, „Aktywny samorząd”, „Opieka senioralna – szanse, zagrożenia, perspektywy”, „Świadczenie uzupełniające dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji”, systemu obsługi SOW, „Metoda doktora Ackermanna – Osteopatia strukturalne i łagodna chiropraktyka”, „Inni tacy sami”, „Wzrost kompetencji cyfrowych mieszkańców Gminy Wieruszów”). W osiągnięciu celu C1 ważną rolę odgrywały wspomniane wyżej organizacje pozarządowe, które

z roku na rok poszerzają zakres wsparcia dla osób z niepełnosprawnością angażując w działania społeczność lokalną, instytucje samorządowe, placówki oświatowe, sponsorów, media.

W ramach celu operacyjnego **C.2 – wyrównanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi** organizowano m.in.: w placówkach oświatowych pomoc psychologiczną – pedagogiczną dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, zwiększano dostęp uczniów z niepełnosprawnością do nauki w placówkach ogólnodostępnych i integracyjnych, kadra pedagogiczna podnosiła swoje kwalifikacje w zakresie organizacji pracy psychologiczno-pedagogicznej (udział w szkoleniach, warsztatach, studiach podyplomowych).

Aby osiągnąć cel prowadzono:

- zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, terapię: logopedyczną, psychologiczną i indywidualną, dysleksji i dysortografii, psychologiczne doradztwo wychowawcze, indywidualne porady zawodowe, grupowe zajęcia aktywizujące do wyboru kierunku kształcenia i zawodu (w w/w zadaniach realizowanych przez PPP w Wieruszowie łącznie udział wzięło 435 osób),
- badania psychologiczno-pedagogiczno-logopedyczne dzieci z powiatu wieruszowskiego poprzez prowadzenie diagnozy psychologicznej (311 osób), pedagogicznej (291 osoby), logopedycznej (53 osoby) – PPP w Wieruszowie,
- przesiewowe badania logopedyczne (39 dzieci) – PPP w Wieruszowie,
- zajęcia rewalidacyjne, dydaktyczno - wyrównawcze, logopedyczne, korekcyjno-kompensacyjne, z zakresu rehabilitacji ruchowej, usprawniające czytanie i pisanie oraz percepcję słuchowo-wzrokową, edukacyjno-terapeutyczne (realizatorzy placówki oświatowe),
- działania wspierające rodziców małych dzieci w ramach wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka (PPP w Wieruszowie),
- SI „KOS” kontynuowało realizację projektu pod nazwą Ośrodek Edukacji i Rehabilitacji „Być razem”. W ramach projektu odbywały się zajęcia grupowe i indywidualne: psychoterapia, rehabilitacja, arteterapia oraz terapia społeczna (udział w imprezach: sportowych, kulturalnych, wycieczkach, turnusach rehabilitacyjnych).

Dzieci z niepełnosprawnością korzystały z placówek oświatowych ucząc się zarówno w klasach ogólnodostępnych jak i integracyjnych (w Gminie Wieruszów oddziały integracyjne funkcjonowały w Szkole Podstawowej nr 1 im. Janusza Korczaka, Szkole Podstawowej nr 2 im. Marszałka Józefa Piłsudskiego). W miarę potrzeb prowadzone było nauczanie indywidualne, zatrudniano nauczycieli/specjalistów wspierających organizację kształcenia uczniów niepełnosprawnych. Gminy finansowały koszty dowozu uczniów niepełnosprawnych do placówek oświatowych dostosowanych do niepełnosprawności. W szkołach realizowano szereg zajęć wyrównawczych, a nawet rehabilitacyjnych (Szkoly Podstawowej Specjalnej w Tyblach, Szkoła Podstawowa nr 2 im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Wieruszowie – funkcjonowanie zespołu edukacyjno-terapeutycznego, sali zajęć rehabilitacyjnych). W Zespole Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Lututowie zorganizowano i wzięto udział w akcji „Młoda krew ratuje życie”.

Kadra pedagogiczna zatrudniona w szkołach oprócz podnoszenia swoich kompetencji w ramach różnorodnych szkoleń, warsztatów, studiów podyplomowych wspierana była przez PPP w Wieruszowie (np.: PPP w Wieruszowie prowadziła szkoleniowe posiedzenia Rad pedagogicznych nt.: „IPET”). Kadra PPP w Wieruszowie doskonaliła się zawodowo m.in.: na studiach podyplomowych oraz szkoleniach np.: „Kurs edukatora seksualnego”, „Szkolenie z zakresu interwencji kryzysowej wobec dzieci i młodzieży”, „Szkolenie „Terapia dziecka z mutyzmem selektywnym i jego rodziny – etap I, II, III”.

W zakresie celu operacyjnego **C.3 - tworzenie warunków do podniesienia kompetencji zawodowych, wzrostu zatrudnienia oraz wzmocnienia polityki równości szans osób z niepełnosprawnością na rynku pracy** działał PUP w Wieruszowie, urzędy gminy oraz organizacje pozarządowe (TPD OM, SI KOS).

PUP w Wieruszowie organizował dla osób niepełnosprawnych:

- poradnictwo zawodowe indywidualne dla 11 osób niepełnosprawnych,
- poradnictwo zawodowe grupowe dla 1 osoby niepełnosprawnej,
- informację zawodową grupową dla 4 osób,
- staże dla 8 osób,
- prace interwencyjne dla 3 osób,
- prace społecznie użyteczne dla 3 osób,

Pracę niesubsydiowaną podjęły 32 osoby z niepełnosprawnością.

Ponadto TPD OM w Wieruszowie przygotowywało osoby z niepełnosprawnością do udziału w stażach i praktykach na otwartym i chronionym rynku pracy (tj. 4 osoby odbyły praktyki zawodowe w Podmiocie Ekonomii Społecznej TPD OM w ramach prowadzonej działalności).

Na terenie powiatu wieruszowskiego funkcjonowała nadal utworzona w 2016 r. **spółdzielnia socjalna „Green Service”**. W w/w Spółdzielni zatrudnionych było 10 osób, w tym 9 z niepełnosprawnością. Swą działalność kontynuował utworzony w 2015 roku **Zakład Aktywności Zawodowej**, który zatrudnia 33 osoby z niepełnosprawnością w stopniu znacznym i umiarkowanym. W roku sprawozdawczym działała grupa wsparcia dla osób oczekujących na miejsce w ZAZ w Wieruszowie (SI KOS w Wieruszowie).

Powiat Wieruszowski na podstawie złożonego wniosku TPD OM w Wieruszowie kontynuował realizację nowego programu PFRON **„Zajęcia klubowe w WTZ”**. TPD OM w Wieruszowie zajęcia klubowe tj. rehabilitację, terapię społeczną, konsultacje specjalistyczne, arteterapię, terapię psychologiczną prowadzi od 2.07.2018 r. W zajęciach udział wzięło 15 osób z niepełnosprawnością. Przy WTZ w Wieruszowie działała grupa oczekujących na przyjęcie do zajęć klubowych. Na zajęcia klubowe w 2019 r. wydatkowano środki PFRON w wysokości 53.959,82 zł. Zadanie planowane jest do realizacji również w roku 2020.

Cel operacyjny C.4 - **tworzenie warunków umożliwiających osobom z niepełnosprawnością dostęp do przestrzeni publicznej i uczestnictwa w życiu społecznym** osiągnąć był m.in. poprzez działania upowszechniające ideę dostępności środowiska przestrzeni publicznej i prywatnej dla osób z niepełnosprawnością o zróżnicowanej mobilności i percepcji. Działania te polegały na likwidowaniu barier, na które tj.:

- na bazie posiadanego taboru samochodowego organizowano dowóz osób niepełnosprawnych do szkół, Warsztatu Terapii Zajęciowej w Wieruszowie, ŚDS,
- w 2019 r. Powiat Wieruszowski w ramach Programu PFRON **„Wyrównywanie Różnic Między Regionami III”** obszar D – likwidacja barier transportowych – złożył 1 wniosek na zakup 9 – osobowego mikrobusa na rzecz Środowiskowego Domu Samopomocy w Osieku z filią w Czararach i Chróście (projekt uzyskał dofinansowanie w wysokości 69.885,60 zł) oraz Gmina Wieruszów w ramach w/w Programu zakupiła 9-osobowy mikrobuse do przewozu osób niepełnosprawnych na zajęcia rehabilitacyjne w Szkole Podstawowej nr 2 (koszt zakupu: 135.750 zł dofinansowanie ze środków PFRON: 76.800 zł),
- w ramach programu pilotażowego **„Aktywny Samorząd”** dofinansowano osobom z niepełnosprawnością:
 - naukę na poziomie wyższym (10 osób),
 - oprzyrządowanie do posiadanego samochodu (2 osoby),
 - sprzęt elektroniczny dla osób z dysfunkcją narządu wzroku i obu rąk (4 osoby),
 - sprzęt elektroniczny dla osób z dysfunkcją narządu słuchu i trudnościami w komunikowaniu się (2 osoby),
 - zakup wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym (1 osoba),
 - utrzymanie sprawności technicznej posiadanego wózka o napędzie elektrycznym (4 wnioski),
 - zakup protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne (2 osoby),
 - zakup skutera inwalidzkiego lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego (3 osoby).

Ponadto ze środków PFRON:

- rozpatrzono pozytywnie 159 wniosków na zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze,
- dofinansowano zakup sprzętu rehabilitacyjnego (7 osób),
- dofinansowano turnusy rehabilitacyjne (81 osób, 62 opiekunów).

W 2019 r. dzięki pozyskanym środkom EFS na wspomniany wcześniej projekt partnerski „Centrum Usług społecznych w powiecie wieruszowskim” na terenie powiatu wieruszowskiego uruchomiono mieszkalnictwo wspomagane (1 mieszkanie treningowe dla 6 osób i 2 mieszkania wspierane dla 7 osób, realizator usługi - SI KOS w Wieruszowie). Mieszkania mieszczą się w Wieruszowie przy ul. Ludwika Waryńskiego 8. Z mieszkań korzystają osoby niesamodzielne.

W zakresie zwiększenia dostępności „szerokiej” informacji poprzez wspieranie działań zmierzających do udostępnienia osobom z niepełnosprawnością nowych technologii pracownicy PCPR w Wieruszowie brali udział w warsztatach dotyczących **System obsługi wsparcia finansowego SOW**, umożliwiającego elektroniczne składanie wniosków o dofinansowanie ze środków PFRON przez osoby z niepełnosprawnością. Podczas warsztatów nabyto umiejętności praktyczne dotyczące obsługi systemu. PCPR w Wieruszowie uruchomił nabór wniosków w SOW w ramach Modułu II pilotażowego programu „Aktywny samorząd”. Dzięki współpracy pracowników PCPR w Wieruszowie z osobami z niepełnosprawnością wszystkie osoby złożyły wnioski elektronicznie, wszystkie osoby postarały się o uzyskanie podpisu elektronicznego, który jest niezbędny do

złożenia wniosku przez internet. W latach kolejnych planuje się rozszerzenie możliwości składania wniosków w systemie SOW na inne zadania dofinansowane ze środków PFRON.

W zakresie zwiększenia dostępności osób z niepełnosprawnością do różnorodnych usług wspierających PCPR w Wieruszowie kontynuował zatrudnienie starszego specjalisty pracy socjalnej ds. osób niepełnosprawnych, ŚDS w Osieku z filią w Czastarach i Chróście zatrudniał 3 asystentów osób niepełnosprawnych i DPS Chróście nadal zatrudniał 1 osobę na stanowisku asystent osoby niepełnosprawnej.

Ponadto w ramach projektu Centrum Usług Społecznych w powiecie wieruszowskim realizowano usługi asystenckie. Usługi świadczyło 7 asystentów osobistych osób niepełnosprawnych, 1 asystent osoby niepełnosprawnej, 2 wolontariuszy wspierających. Z usługi skorzystało 14 osób niesamodzielnych. Realizator usługi - TPD OM w Wieruszowie. W ramach w/w projektu w gminach Wieruszów i Bolesławiec rozwijały się usługi opiekuńcze (z projektu zatrudniono łącznie 5 opiekunek). Z usługi w ramach projektu skorzystało 14 osób.

Reasumując stwierdza się, że w ramach **celu strategicznego C** podejmuje się coraz więcej działań wyrównujących szanse osób z niepełnosprawnością w życiu codziennym, otwierając się także na nowe możliwości jakie daje obecna rzeczywistość (np. przystąpienie Powiatu Wieruszowskiego/PCPR w Wieruszowie do systemu elektronicznego składania wniosków o dofinansowanie ze środków PFRON – SOW). Pozyskiwane są środki zewnętrzne na realizację zadań na rzecz osób niesamodzielnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym. Na realizację projektów „Centrum Usług Społecznych w powiecie wieruszowskim” oraz Centrum Usług Środowiskowych – „Razem łatwiej” Powiat Wieruszowski/Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wieruszowie pozyskał łącznie **8.492.551,88 zł**. Projekty są realizowane w partnerstwie, co jest wartością dodaną i dobrą praktyką stosowaną w powiecie wieruszowskim.

Z analizy przekazanych kart informacyjnych wynika, że działania podejmowane w ramach poszczególnych celów operacyjnych na terenie powiatu wieruszowskiego w dużej mierze przyczyniają się do spełnienia misji strategii tj. stworzenia zintegrowanego systemu wsparcia zapewniającego odpowiednie warunki do życia i rozwoju mieszkańców powiatu wieruszowskiego. Konieczne jest jednak stałe rozwijanie działalności w ramach poszczególnych celów operacyjnych, aby zwiększyć jakość świadczonego wsparcia na rzecz mieszkańców powiatu wieruszowskiego, szczególnie w obszarze utworzenia mieszkań chronionych na potrzeby usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej.

KIEROWNIK POWIATOWEGO
CENTRUM POMOCY RODZINIE
w Wieruszowie
mgr Elżbieta Ochocka

2.05.2020.